

PROFESORUL MIHAI MITU LA A 70-A ANIVERSARE

De mai bine de patru decenii, talentatul și generosul pedagog, rigurosul și neobositul cercetător Mihai Mitu trudește la consolidarea și progresul slavisticii românești, la bunul renume, în țară și străinătate, al Catedrei de limbi și literaturi slave de la Universitatea din București.

Din anul 1959, anul absolvirii facultății și al angajării ca preparator, prof. Mihai Mitu a desfășurat o activitate fructoasă, urmând pe deplin meritat treptele afirmării profesionale: asistent în anul 1961, lector în 1970, conferențiar în 1990, iar titlul de profesor universitar îl obține în 1999. În perioada 1969-1976 a fost lector de limbă și literatură română la Universitatea Jagiellonă din Cracovia, unde a revenit, de data aceasta, ca profesor invitat, cu cicluri de lecții (1995 și 1998).

În cadrul secției de slavă veche a fost titularul cursului de *Gramatică comparată a limbilor slave*, de *Slavă veche și slavonă românească*, de *Paleografie slavă*. După 1990 a preluat cursul și seminarul de *Limbă polonă contemporană* (sintaxă și lexicologie), a organizat studiile de masterat la secția de slavistică, unde a predat și predă *Paleografie slavă*, *Istoria slavisticii românești*, *Istorie culturală româno-slavă*. Numeroase generații de studenți de la secțiile de limbi slave ale Facultății de Limbi și Literaturi Străine, de la Facultatea de Litere, de la Facultatea de Istorie, din cadrul masteratului de filologie slavă, în vremea din urmă, cel de studii culturale slave au beneficiat și beneficiază de vasta sa pregătire și îndelungată experiență didactică. Această latură a activității profesorului Mihai Mitu este întregită prin elaborarea și colaborarea la întocmirea unor cursuri și manuale universitare. Menționăm aici capitolul *Lexicul*, din binecunoscuta lucrare *Slavă veche și slavonă românească* (coord. Pandele Olteanu, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1975), și *Slavona românească. Studii și texte*, Editura Universității București, 2002, ediția a doua, 2005.

O recunoaștere a meritelor sale de dascăl și specialist a constituit-o abilitarea sa, din anul 2003, de a îndruma activitatea doctoranzilor în specialitatea filologie slavă.

În mod firesc activitatea didactică a domnului profesor se împletește cu activitatea sa științifică. Orelor din sala de curs li se adaugă nenumărate alte ore petrecute în biblioteci, arhive, atât din România, cât și cu prilejul călătoriilor sale de documentare în Polonia, Cehia, Slovacia, Bulgaria, Serbia, Croația, Rusia. În decursul timpului, această pasionată și asiduă muncă de căutare s-a materializat în peste 180 de studii și articole științifice.

Titlul de doctor în filologie i-a fost conferit în 1971 pentru teza intitulată *Opera lui Ioan Budai-Deleanu în contextul relațiilor culturale și științifice româno-slave*.

De la bun început se cuvine să evidențiem diversitatea preocupărilor științifice ale profesorului Mihai Mitu, concretizate în domenii ca slava veche și slavona românească, limba și literatura polonă, literatura română veche, interferențe lingvistice româno-slave (în special, româno-polone) relații culturale și științifice româno-slave, istoria cărții, bibliologie.

După 1990, rod al acestor cercetări îndelungate și minuțioase sunt și câteva volume apărute la edituri consacrate: *Cercetări lingvistice și literare româno-slave*, EUB, 1996, 360 p.; *Oameni și fapte din secolul al XVIII-lea românesc*, Editura Athos, 1999, 272 p.; *Studii de etimologie româno-slavă*, Editura Universul Enciclopedic, 2001, 230 p.; *Cercetări etimologice și lexico-semantice*, Editura Academiei, 2006, 160 p.

La această neobosită muncă de cercetare se adaugă o activă participare cu comunicări la numeroase manifestări științifice în țară și străinătate. Domnia sa a luat parte, până în prezent, la 6 congrese internaționale ale slaviștilor, precum și la reuniuni științifice de prestigiu din România, Polonia, Franța, Cehia, devenind astfel cunoscut în lumea științifică a slavisticii românești și străine. Din 1992 colaborează la întocmirea *Bibliografiei internaționale de lingvistică slavă*, din 1995 la *Enciclopedia istoriografiei literare polone*. Este membru în colectivul de redacție al *Dicționarului etimologic al limbii române* (în pregătire la Institutul de lingvistică „Iorgu Iordan” al Academiei Române), iar pentru colaborarea la ediția jubiliară a *Bibliei de la București* (1688) i s-a decernat premiul „Timotei Cipariu” al Academiei Române pe anul 1998.

Dincolo de meritele sale didactice și științifice, profesorul Mihai Mitu s-a remarcat drept un talentat și competent traducător din proza și poezia polonă. Are în palmares peste 10 traduceri din operele unor scriitori importanți, precum J. Potocki, R. Kapuścinski, St. Lem, însoțite de prefețe sau studii introductive, contribuind, și în acest fel, la popularizarea culturii și literaturii polone în România. Înalte distincții primite din partea autorităților polone sunt o dovadă grăitoare a deosebitei aprecieri de care se bucură profesorul Mihai Mitu.

În gama variată a preocupărilor sale profesionale, activitatea în cadrul Asociației Slaviștilor din România ocupă un loc aparte: în perioada 1976-1990, ca secretar al Asociației, a avut un rol semnificativ la buna organizare a acesteia; în aceeași perioadă a îndeplinit cu seriozitate și competență funcția de secretar de redacție al revistei „Romanoslavica”; după 1990 a fost ales membru în comitetul de conducere al Asociației, apoi, între anii 1998-2006, a fost unul dintre vicepreședinți și responsabil adjunct de redacție al publicației mai sus-menționate; în prezent, îndeplinește funcția de membru în colegiul de redacție al revistei „Romanoslavica”.

Pentru acest slavist de marcă, profesor dăruit nobilei sale misiuni timp de aproape o jumătate de veac, pentru acest om de calitate, toamna lui 2006 a însemnat anul pensionării, dar nu și al despărțirii de colegi și studenți. Catedra de limbi și literaturi slave, în care funcționează ca profesor consultant, continuă să aibă nevoie de înțelepciunea, experiența, vastele sale cunoștințe. Doctoranzii, masteranzii de la slavistică au și pe mai departe nevoie de îndrumarea atentă și părintească a profesorului Mihai Mitu.

Noi, colegii săi, cei mai mulți – foști studenți, care am beneficiat de știința și generozitatea domniei-sale, îi urăm din inimă „La mulți ani!” în deplină sănătate.

Mariana Mangiulea

LISTA PUBLICAȚIILOR
Bibliografie selectivă

I. LUCRĂRI CU CARACTER ȘTIINȚIFIC

a) Volume (tratate, monografii)

- Cercetări lingvistice și literare româno-slave*, București, Editura Universității, 1996, 312 p. și 38 p. ilustrații
Oameni și fapte din secolul al XVIII-lea românesc, București, Editura Atos, 1998, 272 p.
Studii de etimologie româno-slavă, București, Editura Univers Enciclopedic, 2001, 240 p.
Cercetări etimologice și lexico-semantice, București, Editura Academiei, 2006, 160 p.

b) manuale, ediții

- Slavă veche și slavonă românească*, București, Editura Didactică și Pedagogică, 1975, p. 227-238, 314-316 și 354-358
B.P. Hasdeu și contemporanii săi români și străini (corespondență emisă și primită), vol. III, București, Editura Minerva, 1984, p. 188-190, 209-210, 212-218, 243-248, 253-261, 266-271, 275-279
Biblia adecă Dumnezeiasca Scriptură (Biblia de la București, 1688), ediție jubiliară, București, Editura Institutului Biblic, 1988, p. 429-446, 446-452, 614-621, 632-639
Slavona românească – studii și texte, EUB, ediția I, 2002, 200 p.; ediția a II-a, EUB, 2005, 80 p + 68 texte

c) Studii și articole

- Termeni de origine polonă în documentele slavo-moldovenești (1388-1517)*, în „Romanoslavica”, VIII, 1963, p. 155-224
Etimologii românești în „Dicționarul limbii polone”, în „Romanoslavica”, XII, 1965, p. 67-92
Ioan Budai-Deleanu et les problèmes de l'étymologie slavo-roumaine, în „Revue roumaine de linguistique”, XIV, 1969, p. 143-154
Concepții și metode moderne în opera lingvistică și filologică a lui Ioan Budai-Deleanu, în „Limbă și literatură”, 27, București, 1971, p. 159-175
Scrisori ale lui Jan Baudouin de Courtenay către B. P. Hasdeu, în „Romanoslavica”, XVIII, 1972, p. 347-362

„Pentru începutul limbei românești...” (Ioan Budai-Deleanu – scrisoare către Petru Maior), în „Manuscriptum”, III, 1972, nr. 1 (6), p. 53-69, în colaborare

Ioan Budai-Deleanu – o licitație la Lvov, în „Manuscriptum”, IV, 1973, nr. 3 (12), p. 145-161

Note lexicale și etimologice, în „Limba română”, XXIII, 1974, nr. 2, p. 123-133 (atestări, sensuri și etimologii la 44 de cuvinte, completări pe marginea DLR, literele M, O)

Note lexicale și etimologice, în „Limba română”, XXV, 1976, nr. 1, p. 73-81 (atestări, sensuri și etimologii la 40 de cuvinte, completări pe marginea DLR, literele N, P)

Contribuții la istoria relațiilor culturale italo-polono-române în sec. al XVII-lea și al XVIII-lea, în „Revista de istorie și teorie literară”, 25, 1976, nr. 1, p. 137-142

Note lexicale și etimologice, în „Limba română”, XXVII, 1978, nr. 6, p. 589-595 (atestări, sensuri și etimologii la 44 de cuvinte, completări la DLR, literele M și N)

Voltairianism și rousseauism în opera poetică a lui Ioan Budai-Deleanu, în „Analele Universității din București”, seria Limbi și literaturi străine, XXVII, 1978, fasc. II, p. 53-58

Note lexicale și etimologice, în „Limba română”, XXVIII, 1979, nr. 1, p. 15-24 (atestări, sensuri și etimologii la 66 de cuvinte, completări la DLR, literele O, P și R)

O pagină necunoscută din istoria slavisticii românești: cercetările de etimologie slavo-română ale lui Iosif Naniescu, în „Romanoslavica”, XIX, 1979, p. 83-94

Ioan Budai-Deleanu și cultura europeană, în „Revista de istorie și teorie literară”, XXVIII, 1979, nr. 3, p. 351-363

Note de lexicologie românească – „marmaziu”, în „Studii și cercetări lingvistice”, XXX, 1979, nr. 4, p. 371-375

Un poem epic polonez despre daci: Teofil Lenartowicz, „Dacia”, în „Manuscriptum”, XI, 1980, nr. 2 (39), p. 66-72

Știri despre limba română într-o revistă pragheză din 1813, în vol. *Din istoricul slavisticii românești*, coord. Elena Lința, TUB, 1982, p. 243-255

Cracovia și relațiile culturale româno-polone, în vol. *Relații culturale româno-polone*, coord. Ion Petrică, Tip. Univ. 1982, p. 9-15

Ecouri goliarde în „Țiganiada” lui Ioan Budai-Deleanu, în „Revista de istorie și teorie literară”, XXXI, 1982, nr. 3, p. 249-280

O pagină din istoria relațiilor culturale româno-iugoslave în Epoca Luminilor (Ioan Budai-deleanu și Martin Kuralt), în vol. *Relații culturale, literare și lingvistice româno-iugoslave. Actele Simpozionului VI (București, 21-25 octombrie, 1982)*, TUB, 1982, p. 261-271

Cu privire la evoluția semantică a românismelor în limbile slave, în „Cercetări lingvistice”, Cluj-Napoca, XXVIII, 1982, nr. 1, p. 55-61

Conceptul de „împrumuturi în serie” (cu referire la polonismele limbii române), în *Studii și cercetări lingvistice*, XXXIV, 1983, nr. 1, p. 12-18

Biblioteca lui Ioan Budai-Deleanu (I și II), în „Limbă și literatură”, 1983, nr. 2, p. 200-209 și nr. 3, p. 343-353

Între bibliologie și lingvistică (însemnările pe cărți – izvor pentru cercetarea etimologică), în „Studii și cercetări lingvistice”, XXXVII, 1986, nr. 3, p. 198-203

Gheorghe Asachi și cultura polonă (noi contribuții), în „Analele Universității din București”, Seria Limbi și literaturi străine, XXXV, 1986, p. 25-30

Ignaz von Born – un transilvănean, geniu european, în „Zeitschrift der Germanisten Rumäniens”, București, VII, 1998, nr. 1-2 (13-14), p. 133-140

Interferențe lexicale germano-polono-ucrainene în graiurile românești din Bucovina, în vol. *Prima conferință națională de bilingvism (București, iunie 1997)*, București, 1998, p. 160-169

Relațiile româno-polone oglindite în lexicul limbii române, în vol. *Relații polono-române de-a lungul timpului. Materialele simpozionului*, Uniunea Polonezilor din România, Suceava, 2001, p. 159-165

Prima disertație românească despre lipoveni (1803), în vol. *Cultura rușilor credincioși de rit vechi în context național și internațional*, vol. 3, *Culegere de comunicări prezentate la Seminarul științific internațional desfășurat la București, 18-19 noiembrie 2000*, București, Editura Kriterion, 2001, p. 268-280

Bibliogicale, în „Revista română de istorie a cărții”, II, 2005

Câteva considerații asupra limbii Țiganiadei lui Ioan Budai-Deleanu, în vol. *Floarea Daniilor. In memoriam Dan Gheție*, București, Ed. Academiei Române, 2005

Interférences franco-slavo-roumaines dans la terminologie politique et sociale roumaine des XIX et XX siècles, în vol. *Langues et sociétés de l'Europe moderne, Cahiers*, nr. 3-4, 2005, vol. I. Sous la direction de Danuta Bartol et Henri-Claude Gregoire, Nancy, 2005, p. 253-260

Petite histoire de la slavistique en Roumanie (les travaux linguistique), în vol. *Contributions a l'histoire de la slavistique dans les pays non-slaves*, edité par Giovanna Brogi Bercoff, PierreGonneau, Heinz Miklas, Viena, Verlag des Österreichische Akademie der Wissenschaften, 2005, p. 407-417

Samuil Micu - erou literar în timpul vieții, „Revista de istorie a cărții”, II, 2005, nr.2, p.110-123, 2005

Un fanariot – erou literar polonez, în vol. *Gabriel Ștrempel la 80 de ani...*, Satu-Mare, p.496-502, 2006

Un manuscris românesc din sec al XVIII-lea tradus din lb. polonă, vol. *Omagiul Profesorului Nicolae V. Dură la 60 de ani*, Constanța, Editura Arhiepiscopiei Tomisului, 2006, p. 738